

We liepen naast de vijand

Dagboek van een Korea-veteraan (1950-1951)

Colofon

ISBN: 978 90 8954 285 4

1e druk 2011

© 2011 Frans van Dreumel

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser B.V.

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

Postbus 2532

8901 AA Leeuwarden

Telefoon: 058-2894857

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Tekeningen: Fokko Polman

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

We liepen naast de vijand

Dagboek van een Korea-veteraan (1950-1951)

Frans van Dreumel

Voorwoord

Door mijn hobby ontmoet ik vele oud-strijders die hebben gediend in Nederlands-Indië als OVW'ers en dienstplichtigen tussen 1945 en 1950. Van Indië naar Korea was voor mij niet zo'n grote stap.

Van een zeer goede kennis, die als OVW'er ook in Indië dienst heeft gedaan bij 1-1 R.I., kreeg ik zeer veel waardevolle informatie over zijn verblijf bij het 1^e NDVN bataljon in Zuid-Korea gedurende de periode 1950-1951. Bij de aanmeldingen werd van deze mannen geëist dat zij enige oorlogservaring moesten hebben en dit werden dus vooral onze vergeten jongens uit Nederlands-Indië. Vele OVW'ers, dienstplichtigen en KNIL-militairen die terugkwamen uit Indië, hebben zich als vrijwilliger aangemeld om bij het 1^e Nederlandse Bataljon te dienen ten behoeve van de Verenigde Naties. Dit boek wil ik dan ook opdragen aan deze personen, die hun eigen belang wegcijferden en voor Recht en Vrijheid aan de slag gingen in een ver en vreemd land, vrouw, familie en vrienden achterlatend, niet wetend of zij deze ooit weer zouden zien.

Zonder medewerking van anderen is het onmogelijk om tot een goed en mooi resultaat te komen. Voor het verkrijgen van de gegevens en de originele foto's uit zelf bewaarde albums, welke veel zeggen over de ellende waarin de betrokkenen zich hebben bevonden, ben ik hen zeer dankbaar. Zij verdienen veel respect.

Graag wil ik Fokko en Willy Polman bedanken voor hun gastvrijheid. De deur in Beilen stond altijd voor mij open om over het boek te praten en zij zijn mij tot grote stimulans geweest. Ook wil ik Jaap Krikke bedanken voor zijn inzet en kijk op het verhaal. Voor de aanlevering van hun foto's uit eigen albums wil ik graag Bert Wolters (OVW'er van 1-12 R.I.) en Joop de Dood (3 (7) R.S.) zeer hartelijk dank zeggen.

Frans van Dreumel

Fokko Polman, gefotografeerd in Korea door de Lt. W. Dussel.

25 juni 1950

Dit was een zwarte dag in de geschiedenis van Zuid-Korea door de plotselinge inval van buurland Noord-Korea met een enorme troepenmacht, met als doel om van heel Korea een communistische staat te maken. Het schiereiland Korea was lang een soort springplank geweest van omliggende landen, zoals Japan, China en Rusland, die via Korea elkaar aanvielen. De laatste vijftig jaar ongeveer was Korea door Japan bezet. Aan het einde van Wereldoorlog II, 1940-1945, na de overgave van Japan, moesten de Japanse troepen in het land ontwapend worden en eindigde de bezetting. De geallieerden trokken een lijn bij de 38° breedtegraad, aan de zuidkant moesten de Amerikanen hen ontwapenen en aan de noordkant de Russen, die echter ongeveer 600.000 Japanse soldaten afvoerden als dwangarbeiders naar Siberië. De Verenigde Naties stelden voor vrije verkiezingen te houden in het gehele land, maar de Russen saboteerden dat. Bovendien begonnen ze met het afgrendelen van de grens. De elektriciteitsvoorziening naar het zuiden werd gestopt, de spoorwegverbindingen en wegen werden opengebroken. Zo ontstond er een Noord- en een Zuid-Korea en werden vele families gescheiden, vooral in de grensstreek. In Zuid-Korea werden wel verkiezingen gehouden en Syngman Ree werd gekozen als president; een regering werd gevormd en de hoofdstad werd Seoel. De Veiligheidsraad van de VN bepaalde dat alle vreemde troepen Korea moesten verlaten en dat de beide Korea's slechts een beperkte troepenmacht mochten bezitten. Ook aan deze afspraak hielden de Russen zich niet en zij begonnen direct met de bouw van een krijgsmacht. Toen ze in 1948 vertrokken, lieten ze een sterk Noord-Koreaans leger achter van 200.000 man met tanks, artillerie en vliegtuigen. De Amerikanen wilden, zoals was afgesproken, geen sterk leger, vooral ook omdat Syngman Ree had bedreigd Noord-Korea binnen te vallen. Het Zuid-Koreaanse leger (ROK's genaamd, naar Republic of Korea) was ongeveer 143.000 man sterk, zonder tanks, geschut en vliegtuigen. Het was dus al snel duidelijk, dat het Zuid-Koreaanse leger na de inval onder de voet zou worden gelopen. De vrede had nog geen vijf jaar geduurd.

De 28^e juni veroverden Noord-Koreaanse troepen reeds de hoofd-

stad Seoel en zag het er slecht uit. Ook de ingezette onderdelen van het Amerikaanse bezettingsleger, overgevlogen uit Japan, konden de opmars niet stoppen. De Russische tank T34 bleek bestand tegen de Amerikaanse antitankgranaten en was niet te stoppen. Het mocht natuurlijk niet gebeuren dat het communisme zich over heel Korea zou verspreiden en daarom kreeg de opperbevelhebber van de Amerikaanse troepen in Japan, generaal Mac Arthur, de opdracht van president Truman van de Verenigde Staten, om Zuid-Korea te helpen. Dit was eerst alleen mogelijk met vliegtuigsteun en inzet van de vloot. Daar men dacht dat door de atoombom de landstrijdkrachten uit de tijd waren geraakt, was het leger sterk ingekrompen. De vloot schakelde drie Noord-Koreaanse torpedoboten uit, die tien vrachtschepen escorteerden voor aanvoer van voedsel, materiaal en dergelijke naar hun troepen en ook deze vrachtschepen werden getroffen. De Amerikaanse vloot en die van hun VN-bondgenoten waren heer en meester en moesten alleen de door de vijand gelegde mijnevelden zien te ontwijken. Ook het luchtruim werd beheerst door de Amerikaanse en Britse vliegtuigen, die de vijand veel verliezen toebrachten. Vooral hun aanvoerwegen waren het doelwit, waardoor de Noord-Koreaanse troepen zich 's nachts moesten verplaatsen. Uiteindelijk werd vrijwel heel Zuid-Korea bezet, behalve een bruggenhoofd rond Pusan. Via deze haven arriveerden veel troepen, want de Veiligheidsraad riep begin juli zijn leden op steun te verlenen aan Zuid-Korea. Veel landen zoals Engeland, Frankrijk, Australië, Nieuw-Zeeland, Thailand, Griekenland, België, Luxemburg, Canada en ook Nederland zegden troepen toe.

En zo kwam het, dat mijn bataljon in oktober 1950 bij het conflict in Korea betrokken raakte.

Gedurende de tijd dat we in Korea gelegeerd waren, hield ik (Fokko Polman) een dagboek bij.

25 juni 1950

NOORD-KOREAANSE INVAL IN ZUID-KOREA

Ongeveer 6000 N-Koreanen.

Na de snelle opmars van de Noord-Koreanen vanaf de 38ste breedtegraad was Pusan en omgeving nog het enige niet bezette gebied en dus nog in handen van de Zuid-Koreanen.

3e Peloton A-Compagnie.

3e Peloton waarschijnlijk B-Compagnie.

3^e peloton A-Compagnie

De totale sterkte van het bataljon is 636 man.

De Staf en Stafcompagnie 117 man

Ondersteuningscompagnie 139 man

A-Compagnie 190 man

B-Compagnie 190 man

C-Compagnie werd later gevormd en kwam als aanvulling op een later tijdstip.

Met de S.S. "Zuiderkruis" vertrokken we naar Pusan.

Het S.S. 'Zuiderkruis' was als troepentransportschip regelmatig ingezet voor vervoer van de militairen naar en van Indië. Er was genoeg ruimte aan boord. Ons bataljon was ruim 600 man sterk en het S.S. Zuiderkruis kon 1500 man herbergen. Daarom kregen we elk twee bedden toegewezen, één om te slapen en één voor de bagage. Om 11.30 uur wenste een vice-admiraal ons namens de Koningin een goede en behouden vaart. De loopplank werd ingehaald en even na 12.00 uur maakte het schip zich los van de kade onder veel geroep en geschreeuw over en weer, maar langzaam werden de mensen op de kade kleiner en het geluid stierf weg. De reis naar Korea was begon-

nen, naar een vreemd land, waar oorlog was! Maar ik dacht niet dat er iemand aan boord was die daaraan dacht, het was nog zo ver weg. We voeren de Waterweg af en kwamen op de Noordzee. Dit was direct te merken aan de golfslag, waardoor velen zich niet lekker voelden. 's Avonds begon de boot nog meer te deinen en het water sloeg met geweld tegen het schip aan. Ook in de nacht en de volgende morgen was de zee nog onrustig, grote vlagen zeewater spoelden over het dek. Verschillende jongens die aan dek waren, waren niet snel genoeg weg en werden natuurlijk drijfnaat. Het leven aan boord wende snel, 's morgens om 06.00 uur was er reveille en werden we gewekt met muziek uit de luidsprekers. Dan was het direct opstaan en naar het achterdek om te sporten; veel oefeningen op de plaats, want veel ruimte om rond te rennen was er niet. Na het sporten gingen we ons wassen, eten, opruimen en het ruim schoonhouden. Vervolgens werden we goed beziggehouden, want er waren verschillende Amerikaanse wapens aan boord meegenomen, die waren geleend van de mariniers en waarin we les kregen. Deze wapens waren het geweer de Garand, de Karabijn en de lichte mitrailleur de BAR (Browning Automatic Rifle), te vergelijken met de Engelse Bren. Ook de revolver en een zwaardere mitrailleur, de .30, werden onderricht. De namen van de onderdelen van deze wapens werden genoemd en die moesten we onthouden. Vooral het uithalen en weer in elkaar zetten werd veel geoefend. De Amerikaanse wapens waren iets ingewikkelder dan de Engelse, maar het leerde snel. Toen we doorhadden hoe het wapen in elkaar stak, moest dit zo snel mogelijk gebeuren en werd zelfs de tijd opgenomen. Bovendien werd ook geblinddoekt geoefend, want bij een storing als je in het donker kwam te zitten, moest je dit ook kunnen.

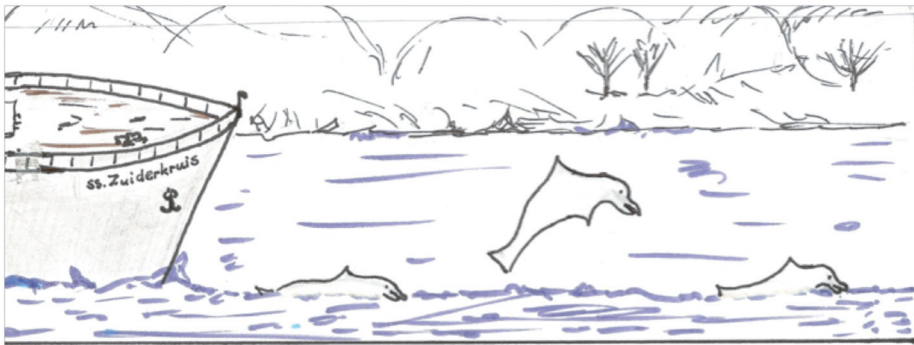

Garand, Karabijn en BAR (lichte mitrailleur).

We kregen ook les in de Koreaanse taal en moesten ons daarvoor verzamelen in de filmzaal. Er was een zekere kapitein Vos meegekomen, professor aan de Universiteit in Delft. Hier gaf hij les in het Japans, maar hij kende ook Koreaans. We kregen stencils met woorden en zinnen die al moeilijk waren te lezen, laat staan uit te spreken. Zo af en toe moesten we woorden of zinnen luidop nazeggen, en ook moesten we hardop tellen. Ik stelde me zo voor, dat weinigen van ons Koreaans zouden kunnen spreken, maar de kapitein deed zijn best het ons te leren. De lessen kwamen verschillende malen terug.

Op een centrale plaats van de boot hing een kaart met de route, die dagelijks werd bijgehouden en natuurlijk door velen werd bekeken. In de golf van Biskaje en verderop was de zee vrij rustig, dus niemand werd ziek.

Zondag 29 oktober voeren we door de straat van Gibraltar, nog steeds met de Engelse rotsvesting Gibraltar aan onze linkerhand, en kwamen in de Middellandse Zee. Veel kwam ons bekend voor van de reis naar en van Indië. De dolfijnen waren er ook weer te zien, hele scholen bij elkaar en regelmatig kwamen ze met een sprong boven water. Ze zwommen ook voor de boot uit en bleven er met gemak voor, de boot had ongeveer een snelheid van 20 mijl per uur. Het waren mooie dieren en naar men beweerde zeer intelligent.

Dolfijnen sprongen op voor de boeg, altijd een vrolijk schouwspel.

Vrijdagmorgen 3 november lag de boot al vroeg in de haven van Port Said. Daar zagen we weer de bekende taferelen, namelijk de kooplui in hun bootjes onder tegen het schip aan en druk bezig hun waren aan te prijzen, zoals tassen, tapijten, schrijfmappen, sigaretten enz. Natuurlijk moest je afdingen, want de vraagprijs was veel te hoog. Via mandjes aan een touw kreeg je het gevraagde en 't geld kwam weer in het mandje. Veel animo om te kopen was er niet, je moest het maar meeslepen. Om een uur of elf werd onze aandacht getrokken door de aankomst van een Nederlandse boot, de 'Sibajak', die een dag vóór ons uit Rotterdam was vertrokken met emigranten aan boord voor Australië. We bleven kijken, want er ontwikkelde zich een aardig schouwspel! Een man of acht van ons bataljon sprongen of doken van onze boot in de haven en zwommen snel naar de 'Sibajak'. Er volgde echter meteen een reactie, want er werd een reddingsboot neergelaten. Deze boot was veel sneller dan de zwemmers en ze werden opgepikt. Het lukte slechts één man om aan boord van de 'Sibajak' te komen, maar ook deze persoon werd er afgehaald. Misschien familie of kennissen aan boord?

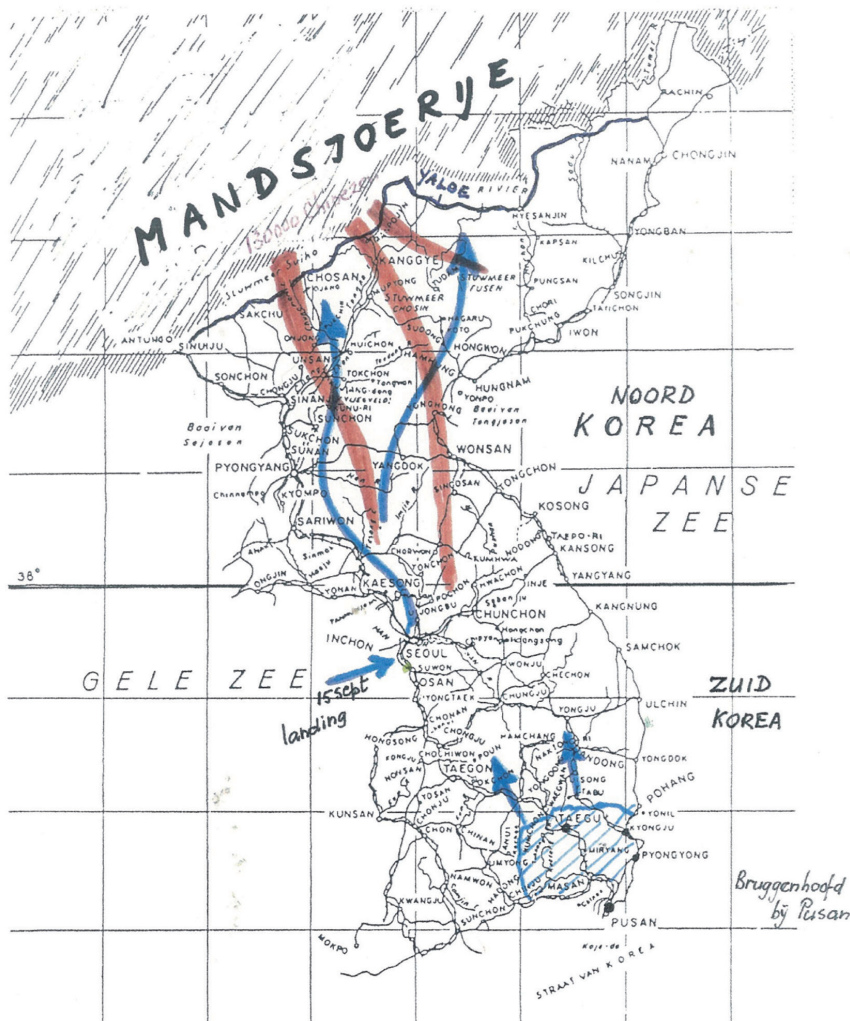
Port Said

Om 12.00 uur vertrok onze boot uit Port Said en kwamen we in het Suezkanaal, gegraven onder leiding van Ferdinand de Lesseps in 1896. Voor ons bevonden zich twee schepen, dus 't was varen in konvooi, op halve kracht om de oevers niet te beschadigen. Er kwam een breder stuk waar ons konvooi aan de kant ging liggen opdat er een tegemoetkomend konvooi van acht schepen kon passeren, daarna kon ons konvooi verder. Er werd druk gewerkt aan verbetering van de oevers, kapotte stukken werden op primitieve wijze hersteld. Werklui droegen mandjes op de schouder, die werden volgeschapt en naar een plaats gebracht waar ze nodig waren. 't Schoot zo niet erg op, maar de stukken die klaar waren, zagen er wel stevig uit. 's Avonds kwamen we in de Rode Zee. Het werd ook warmer. In het ruim en in de kantine was het erg benauwd. Onze uniformen werden ook te warm om te dragen en daarom werden tropenuniformen uitgereikt en wel twee broeken met twee broekriemen, twee jasjes en een pet; dit was prettiger te dragen.

Zondag 5 november was het minder goed weer, het regende en er stond een stevige wind. 's Middags hagelde het zelfs en dat in de Rode Zee! De kapitein van het schip meldde dat hij al jaren deze route nam, maar hagel nog nooit had meegemaakt. De A-Compagnie moest zich verzamelen in de filmzaal en onze CC hield een lezing over de politiek van Amerika en Rusland. We hadden al vernomen dat de Amerikaanse mariniers in opdracht van generaal Mac Arthur waren geland bij Inchon in de buurt van de hoofdstad Seoel om de weg terug af te sluiten voor de Noord-Koreanen. De kapitein vertelde dat de opmars goed verliep en ook de uitbraak uit het bruggenhoofd bij Pusan. Je zou denken dat onze aanwezigheid niet meer nodig was, maar het schip ging wel verder. We vonden het een nuttige lezing en dit mocht hij vaker doen.

Maandag 6 november moest iedereen in tropenuniform aantreden op het dek om getuige te zijn van een beëdiging van zes officieren, namelijk kapitein Vos die als tolk in Korea ging optreden, 1^e luitenant Krijgsman, 2^e luitenant Holland, 2^e luitenant Toorop, 2^e luitenant Wyerman en 1^e luitenant Dussel, die als oorlogscorrespondent mee-ging. Een toch wel indrukwekkende plechtigheid. Gelukkig was het

redelijk weer. 's Avonds had er meestal een verhuizing plaats naar het dek met de dekens onder de arm. In het ruim was het te heet, op dek was het lekker fris. Je moest wel oppassen dat je dekens niet wegwaaiden, want meestal stond er een stevige wind.

Tegenaanval door het Amerikaanse leger, het Zuid-Koreaanse leger en VN-troepen.

Dinsdagmorgen 7 november legde de boot aan in Aden en mochten we van boord. 't Zou dan druk worden, want voor ons lag de 'Pasteur', een Franse boot met aan boord 2000 man van het Vreemdelingenlegioen en 2000 man dienstplichtigen, allen bestemd voor Indo-China. We werden met bootjes aan land gebracht. We moesten hiervoor een kleine vergoeding betalen. Aden was geen schone stad. Er was een winkelstraat waar van alles te koop was. Veel kinderen om je heen die probeerden iets van je los te krijgen. Hier moest je niet aan beginnen, want dan kreeg je de hele buurt achter je aan. Als je een foto van iets nam, dan wilde de eigenaar een fooi hebben. Nam je bijvoorbeeld een foto van een dromedaris, dan kwamen zeker vijf Arabieren op je af, ze beweerden allemaal de eigenaar te zijn en wilden een vergoeding. Daar was niet aan te beginnen, dan maar geen foto.

We gingen weer aan boord, het anker werd gelicht en al spoedig was het volle kracht vooruit de Grote Oceaan op. De wapenlessen begonnen weer, herhalingen na herhalingen. Ook de mitrailleur .30 en later de .50 maakten deel uit van de lessen. De bouw en het principe van deze mitrailleurs waren eender, alleen had de .50 zwaardere onderdelen. Het begon enigszins eentonig te worden, ook het weer werkte niet mee, een bewolkte lucht met flinke regenbuien, waardoor we niet op het dek konden wezen. Er waren wel zeilen gespannen, maar deze lekten als een zeef en de wind joeg de regen er onderdoor. De klok werd regelmatig een half uur vooruit gezet, we zaten nu reeds op ruim zes uur tijdsverschil met Nederland.

Donderdag 16 november bleef de boot liggen voor de haven van Singapore en kwamen er twee dames aan boord, een paar officieren en enige burgers, die verder meereisden. Belangrijker voor ons waren de postzakken die aan boord werden gebracht. Het duurde bijna een uur voordat alle brieven waren uitgedeeld en al spoedig waren velen verdiept in het lezen van de brieven van thuis. 's Avonds om 20.00 uur werden met veel geraas de ankers weer gelicht en ging het weer verder richting Korea. De volgende morgen moest het gehele bataljon op de dekken aantreden en per compagnie werden reddingsboten aangewezen. Het was mogelijk dat er mijnen rondreven en in de buurt van Korea eveneens, we moesten erop voorbereid zijn.

Woensdag 22 november was het fris, dus meer kleding aan. Het merendeel van de uitrusting moest voor de volgende ochtend worden ingepakt in de plunjezak.

Donderdag 23 november moesten we om 05.00 uur opstaan en de plunjezak naar het achterdek brengen. Op het dek gekomen, zagen we voor en achter ons verscheidene boten in colonne volgen, via een breed pad door de mijnevelden. We zagen de mijnen echter niet. Om 08.00 uur 's morgens voeren we een baai binnen, een mooie natuurlijke haven, en een half uur later lagen we stil aan de kade. Er stonden grote loodsen en op een ervan hing een doek, waarop met grote letters stond vermeld: 'Welcome to the United Nations Forces'. Op de kade stond een Koreaans Militair Muziekkorps te spelen en er stonden zes Koreaanse dames in klederdracht met elk een bos bloemen. De overste en enige officieren gingen van boord en kregen de bloemen aangeboden. Voorlopig gingen we niet van boord, want de Amerikaanse officieren, die inmiddels aan boord waren gekomen, hadden slecht nieuws. Er waren twee Amerikaanse militairen aan pokken overleden en daarom moesten we eerst worden ingeënt; 's middags kregen we deze inenting.

De volgende dag moesten zes man van ons peloton met een luitenant mee van boord om in de loods als bewaking dienst te doen bij wapens, munitie en kleding die voor ons bataljon bestemd was. 's Middags kwamen de foeriers van de compagnieën met helpers om de spullen uit te zoeken en te verdelen. Toen dat was gebeurd, moesten de compagnieën aantreden bij de eigen foerier en kregen we wapens uitgereikt, een fieldjack, een veldfles en bestek en vervolgens ook de patronen voor onze wapens. Daarna kregen we toestemming om de stad in te gaan. Hiervan maakte iedereen gebruik, nieuwsgierig naar dit land, waar we voorlopig zouden verblijven. De stad viel tegen. De straten waren slecht en leken meer op verharde zandwegen. Eenvoudige, armoedige huizen met hier en daar grotere stenen gebouwen. De bevolking zag er goed uit, goed gekleed en schoon, maar bleef op een afstand. Uitgezonderd natuurlijk de kinderen, die souvenirs wilden verkopen, waar weinig animo voor was. Al met al niet veel bijzonders, dus gingen we terug. Later kwamen diverse jongens dronken terug.

Ze hadden whisky gekregen van de Amerikanen en konden daar niet tegen. Onze officieren moesten de stad in om hen op te halen. Daarna mocht niemand meer van boord.

Vrijdag 24 november moesten we vroeg opstaan, reveille om 05.00 uur, aankleden, eten en ook een lunchpakket maken, want niemand wist hoe de bevoorrading gedurende de treinreis zou zijn. Er was namelijk bekendgemaakt, dat we met de trein naar Taegu zouden reizen, naar een doorgangskamp voor training.

Met volledige bepakking van boord van de "Zuiderkruis" naar de VN-loods en van daaruit naar het station, daar wachtte een trein op ons.

We moesten al onze spullen zelf meenemen, dus de ransel op de rug met de dekenrol eromheen, de rugzak, patroontassen met veldfles, pionierschop aan de koppel, daarbij nog het wapen en de plunjezak, een hele vracht dus! Vanuit het ruim via de trappen met ijzeren treden was het een hele toer om niet uit te glijden. Vervolgens nog over de

loopplank naar de kade, waarbij sommige jongens een betere oplossing dachten te hebben door de plunjezak naar beneden te laten vallen. Met een harde klap kwam hij dan neer op de kade, 't viel mee dat hij niet uit elkaar sprong; kennelijk was hij van goede kwaliteit. We liepen door naar een loods en daar was het wachten en wachten, waarop, waarom? Dat vroeg je niet, je wachtte gewoon!

Op een zeker moment toch verder, naar het station, ongeveer een kwartier lopen. Diverse malen werd er gestopt om onduidelijke redenen. De eerste handeling was dan de plunjezak op de grond te leggen. Je nam hem pas op tegen de tijd dat de jongens voor je het gingen doen en niet als het bevel werd gegeven. Anders stond je veel te vroeg als een soort 'Atlas' met een zwaar voorwerp op je nek. De plunjezakken hadden het onderweg opnieuw zwaar te verduren. Regelmatig hoorde je een smak op de grond. De eigenaar mopperde en was moe, soms werd het ding verder over de grond gesleept. Als je de plunjezak goed in balans op je schouders had en rustig doorstapte, had je geen probleem.

Met de trein van Pusan naar Taegu.